

**Magyar
Természetvédők
Szövetsége**

Föld Barátai Magyarország

Reflex
Környezetvédő
Egyesület

*A klímaigazságosság
kérdéseinek bemutatása
Magyarországon és
Szlovákiában*

Tartalom

Bevezetés	2
Partnerek	3
1. Éghajlatvédelem helyben – együttműködés helyi közösségekkel, önkormányzatokkal	6
1.1. Önkormányzati felmérés	6
1.2. Projektfejlesztések	7
1.3. Tanulmányút	7
1.4. Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség	8
2. Lakossági szemléletformálás	9
2.1. Közvélemény kutatás	9
2.2. Utcai akciók és tanácsadás	10
2.3. Médiamunka	11
2.4. Fesztivál az éghajlatvédelem jegyében	12
3. Iskolai tevékenységek	12
3.1. Klímaőrjárat	13
3.2. Oktatási segédanyagok	14
3.3. Oktatóközpont fejlesztések	15
4. Szakmapolitikai programok	16
4.1. Tanulmányok	16
4.2. Nemzetközi konferencia	17
5. Tapasztalatszerzés és továbbadás	18
5.1. Nyugat-európai tapasztalatok	18
5.2. Szervezetfejlesztés	18
5.3. Záró képzés	19

2 Bevezetés

*Globális felmelegedés – a változás képei
Fotó- és rövidfilm pályázat
Éles Tibor Viktor / Global*

Az éghajlatváltozás problémája túlmutat annak környezeti hatásain, és jelentős társadalmi és gazdasági problémákat vetít előre. Programunk keretei közt ezt a problémát igyekeztünk színes eszközökkel megismertetni Magyarország és Szlovákia kiemelt célcsoportjaival – helyi közösségekkel, önkormányzatokkal, diákokkal és politikai döntéshozókkal – valamint a lakosság szélesebb rétegeivel. Természetesen azt is vizsgáltuk, hogy a probléma megoldásának milyen lehetőségei vannak a közép-európai térségben helyi és országos szinten. Kiadványunkban bemutatjuk a program tevékenységeit és eredményeit.

Reflex Környezetvédő Egyesület

“Egyesületünket a felismerés szülte és az igények. A környezetvédelem szó defenzívát sugall, de – minthogy időnk van a legkevesebb – nekünk ez nem lehet módszerünk. Ha már felismertük a veszélyt és tudjuk annak okait is, alkotó módon szeretnénk fórumot adni szakemberek és nem szakemberek véleményének, javaslatainak, aktív környezet- és társadalomalakító tevékenységének.” Részlet az 1987-ben – az egyesület alapításakor – megfogalmazott kiáltványból.

A Reflex mára a magyarországi környezetvédő civil mozgalom egyik meghatározó szervezetévé vált. Helyi és regionális szinten átfogóan foglalkozunk a zöld szervezetek által felvállalt tevékenységekkel, de több témában – pl. éghajlatvédelem, társadalmi részvétel, ökológiai fogyasztóvédelem – országosan is meghatározó szerepet vállalunk. Munkánk hátterében közel 250 tagunk áll, akik közül 20-25 aktívan is segíti céljaink megvalósítását. 7 munkatársunk és 10-12 szakértőnk bázisául a győri irodánk mellett pápateszéri ökológiai központunk szolgál.

Magyar Természetvédők Szövetsége – MTVSZ

A Magyar Természetvédők Szövetsége (MTVSZ) több mint 100 hazai környezet- és természetvédő szervezet közössége, fő célja a természet egészének a védelme és a fenntartható fejlődés elősegítése. Az 1989-ben alapított Szövetség tagjai Magyarország minden megyéjében jelen vannak és küzdenek természeti értékeink megóvásáért, a környezeti terhelések megelőzéséért. Nemzetközi szervezetekkel, kiemelten a Föld Barátai hálózattal együttműködve hangsúlyos szerepet játszunk Európa és a világ környezetvédelmi civil összefogásaiban.

Az MTVSZ elveiben radikális szervezet: a környezeti problémák okaira akarjuk ráirányítani a döntéshozók és az állampolgárok figyelmét közösségi akciókkal, hiteles szakmai rendezvényekkel, megalapozott tanulmányokkal és kiadványokkal, célzott lobbitevékenységgel. Nem technikai vagy felszínes politikai megoldásokban hiszünk, hanem szükségét érezzük gondolkodásunk, erkölcsünk és velük együtt termelési és fogyasztási rendszerünk gyökeres átalakításának.

Kampányainkban kiemelkedő figyelmet fordítunk az éghajlatváltozás hatásainak mérséklésére, a fenntarthatósági szempontok integrálására a szakpolitikákba, a génmódosítás-mentes és természetbarát mezőgazdaság támogatására, a káros infrastruktúra és ipari beruházások elleni fellépésekre, a magukat zöldre festő környezetpusztító óriás cégek és bankok leleplezésére, a polgárok és kiemelten az ifjúság környezeti oktatására és nevelésére.

*Ochranárske a kultúrne združenie
Poiplia – Ipeľská únia
/ Ipoly Unió - Az Ipoly-völgye
Környezetvédelmi és Kulturális
Egyesülete*

Az Ipeľská únia 1992 decemberében alakult Ipolyságon. Célja az Ipoly-völgy környezeti és kulturális értékeinek megóvása és revitalizációja, a régió ökológiai problémáinak megoldásában való közreműködés, valamint a hosszútávú fenntartható fejlődés regionális stratégiájának kidolgozásában és megvalósításában való részvétel. Az Unió tevékenységét az Ipoly teljes vízgyűjtő területén fejti ki, szorosan együttműködve hazai és külföldi civil szervezetekkel, intézményekkel, önkormányzatokkal, szakemberekkel és a lakossággal.

*E-misszió Természet-
és Környezetvédelmi
Egyesület*

Az E-misszió Természet- és Környezetvédelmi Egyesület 1986-ban alakult, mint alulról szerveződő civil kezdeményezés. Fő tevékenysége a környezeti nevelés, gyakorlati természetvédelmi tevékenységek, lakossági környezetvédelmi tanácsadás és szemléletformálás, hulladékgazdálkodással, klímavédelemmel és energiahatékonysággal kapcsolatos szemléletformálás, fogyasztóvédelem, a helyi termékek és bioélelmiszerek népszerűsítése, táj-rehabilitációs programokban, valamint szakmai hálózatokban való részvétel.

Programjaink célcsoportja jóval túlmutat 200 önkéntesünkön és tagunkon, szolgáltatásainkat évente több mint 10.000 ember veszi igénybe az ország egész területéről, de az egyes fejlesztések és képviselői munkánk érintettjei több százezer főt tesznek ki. Mindezt a munkát 18 főállású munkatárs mellett 20-30 állandó önkéntes segíti.

Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány

Az Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány célja a fenntartható fejlődés szellemiségének terjesztése, az ökológiai kultúra fejlesztése, a globális szemléletre való nevelés, s mindezekeken keresztül a fenntartható fejlődés gyakorlati alapjainak kidolgozása és megvalósulásának elősegítése.

Fő tevékenységei a környezet állapotának elemzése, értékelése; az adott természeti viszonyokhoz illeszkedő gazdálkodási rendszerek tervezése és megvalósítása; ökológiai szemléletformálás, fogyasztóvédelem. Hatókör: Észak-Magyarország, az alapítvány létszáma 11 fő.

6 1. Éghajlatvédelem helyben -

Együttműködés helyi közösségekkel, önkormányzatokkal

A Reflex Környezetvédő Egyesület 2004-től dolgozik együtt az Európai Klímaszövetség ausztriai szervezetével. Az együttműködés rámutatott arra, hogy a helyi szintű kezdeményezések mennyire fontosak lehetnek az éghajlatvédelemben.

1.1. Önkormányzati felmérés

A későbbi együttműködés alapjául egy felmérést állítottunk össze, mely két fázisra épült. Első lépésként közel 500 önkormányzatot kerestünk meg levélben, melyben alapvetően az önkormányzat együttműködési nyitottságát vizsgáltuk a kapcsolódó rövid adatlapon. A kitöltött ívet 119 önkormányzat küldte vissza. A több mint 20 százalékos érdeklődés jóval meghaladta várakozásainkat.

Az interjúk során az önkormányzat képviselőjével a településen megvalósult éghajlatvédelmi, környezetvédelmi programokról, fejlesztésekről, a település éghajlatvédelemhez kapcsoló adottságairól, és az együttműködés kereteiről, feltételeiről tájékoztottunk.

Az interjúk tapasztalata, hogy nagyon kevés valós mintaértékű fejlesztést sikerült összegyűjtenünk mind Magyarországon, mind Szlovákiában. Nyilván számos ilyen fejlesztés nem az önkormányzatokhoz kötődik, és többször azoknak tudomása sincs róla. Azonban nagyon fontosnak tartjuk, hogy az ilyen beruházásokat egyfelől csokorba gyűjtsük, másfelől minél szélesebb körben megismertessük, ezért a későbbiekben más csatornákra is építve, szélesebb szervezeti körben vizsgálva kívánjuk e tevékenységünket folytatni.

Felmérésünkben négy területet kezelünk kiemelten:

- az energetikát, ezen belül az energiafogyasztáshoz, energiahatékonysághoz és a megújuló forrásokhoz kapcsolódó részleteket;
- a közlekedést, a helyi környezetkímélő lehetőségeket, tömegközlekedést, kerékpáros közlekedést, a közlekedés turisztikai kapcsolatait;
- kereskedelmet, azon belül a szállítást, a helyi termékeket, helyi piacok lehetőségét;
- és a hulladékgazdálkodás részleteit.

Próbáltunk olyan adatokat gyűjteni, amelyek rámutatnak a szükségletekre, és alapjául szolgálhatnak a későbbi földrajzi és szakmai terület alapján integrált éghajlatvédelmi fejlesztéseknek. Az elvégzett interjúk alapján a települések közül szinte mindegyik személyesen is megerősítette az együttműködési hajlandóságát, érdeklődését egy lehetséges hálózat iránt.

1.2. Projektfejlesztések

Az önkormányzati együttműködést fejlesztve szakértők és a Szövetségben együttműködő társadalmi szervezetek közreműködésével 15 magyarországi és 5 szlovákiai projekt előkészítésébe, megvalósításába kapcsolódtunk be. Figyelembe véve a forráslehetőségeket, ezek nemzeti szinten a Környezetvédelmi és Vidékfejlesztési Minisztérium, illetve nemzetközi szinten a EuropeAid és az IEE pályázati felhívásaira kerültek benyújtásra.

Előadás az ausztriai tanulmányúton

1.3. Tanulmányút

Projektünk részeként tanulmányutat szerveztünk az Ausztriai Klímaszövetség tagtelepülésein megvalósult mintaértékű fejlesztések megismerésére, melyhez kapcsolódóan felhívást tettünk közzé az önkormányzati felmérés alapján felállított levelezőlistán. A kiválasztott 8 önkormányzati képviselő mellett a Reflex illetve az MTVSz munkatársai, önkéntesei vettek részt a tanulmányúton, melyen az ausztriai klímaszövetség munkatársainak segítségével több jó példát ismerhettek meg.

1.4. Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség

A tapasztalat, hogy a hazai települések nagyon kis részénél adottak a feltételek – szaktudás, kezdeményezőkézség – az éghajlatvédelmi tevékenységek megalapozására, arra ösztönzött bennünket, hogy a hazai hálózat megalapozásnál vizsgáljuk a hiányok kiküszöbölésének lehetőségeit. A társadalmi, környezetvédő szervezetek kialakult országos hálózattal rendelkeznek, közülük több intézményesült és a szükséges szakmai alapokkal is rendelkezik. A magyarországi hálózatban ezért nem csak a települések képviselőinek szántunk fontos szerepet, hanem a megfelelő adottságokkal rendelkező környezetvédő szervezeteknek is, akik kisebb vagy nagyobb működési területükön segítik az önkormányzatok, helyi közösségek munkáját.

2009 áprilisában a Mediawave 2009 fesztivál éghajlatvédelmi tevékenységeihez kapcsolódóan 5 önkormányzat és 9 társadalmi szervezet képviselőivel ünnepélyes keretek közt tartottuk meg a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség alakuló küldöttgyűlését. A szövetséget a bíróság mintegy fél évvel később, az előírt módosítások után vette nyilvántartásba közhasznú szervezetként. 2009 végétől a szövetségben közreműködő társadalmi szervezetekkel rendezett önkormányzati műhelynapokon mutattuk be az európai és a magyarországi együttműködés hátterét és vizsgáltuk meg a helyi együttműködés lehetőségeit. 2010-ben elkészítettük a szövetség honlapját www.eghajlatvedelmiszovetseg.hu címen és bemutatkozó kiadványát.

Utcai akció Szombathelyen

2. Lakossági szemléletformálás

A lakosságot a magyarországi és szlovákiai területen utcai akciókkal igyekeztünk elérni, melyek partnerek bevonásával önállóan vagy más települési programokhoz kapcsolódóan kerültek megrendezésre. Az akciókhoz társadalmi kampány kapcsolódott, melyhez a projekt honlapján keresztül lehetett csatlakozni, és amelyet az elkészült kisfilmek is erősítettek.

2.1. Közvélemény kutatás

2008 májusában egy országosan reprezentatív kutatást (N=1000) végeztünk a klímatudatosságról. Az eredmények alapján a magyar lakosság tisztában van a klímaváltozás közvetlen okaival és hatásaival, de a közvetett környezeti, szociális és gazdasági hatásokat nem értékeli, főleg globális szinten. A klímatudatos háztartási beruházásokon belül azok voltak a népszerűek, amelyek azonnali pénzügyi megtérülést hoznak, és inkább viselkedésbeli változásokat igényelnek, mint nagyobb beruházást. A megkérdezettek a környezetvédő szervezetektől tájékoztatást és lobbizást várnak. A kutatás eredményei megerősítették a projekt célkitűzéseit. A nagy érdeklődés miatt 2009 végén megismételtük a kutatást. 2008-hoz viszonyítva 2009-ben a lakosság több figyelmet szentelt a globális hatásoknak, de pl. a növekvő energiaárakkal kevesen kötötték össze a klímaváltozást. Többen hajtottak végre energiatakarékos háztartási beruházásokat.

Utcai akció Szlovákiában

2.2. Utcai akciók és tanácsadás

Az akciókörút számára különleges kiállítást szerveztünk. A kiállítás éghajlati igazságosságról és energiatakarékos háztartásról ad praktikus tanácsokat 10 információs poszteren, emellett biciklitároló, asztali éghajlatvédelmi játékok, óriás aláírásgyűjtő képeslap, fotóparaván és „Az utolsó hóember szobra” színesítette a tájékoztató standot. 2008 őszén és 2009 őszén a következő városokban tartottunk akciónapot: Budapest, Veszprém, Nyíregyháza, Miskolc, Debrecen, Győr, Szombathely, Békéscsaba, Szeged, Szolnok, Röszke. Az akciónapokon a kiállítás mellett a helyi aktivisták tájékoztatást is adtak klíma-energia témában. A kiállítás annyira sikeresnek bizonyult, hogy felkérésre több egyéb rendezvényen is megjelenhetett pl. Autómentes Napon Budapesten és vidéken, Fenntarthatósági Napon stb.

Szlovákiában az első akciókörút 2009 májusában került megrendezésre 4 helyszínen: Ipolyszalkán, Ipolyszakálloson, Ipolynyéken és Ipolyságon. A 2010-es akciókörút szervezését a nyár végi és őszi eleji kulturális fesztiválokhoz, szüreti rendezvényekhez igazítottuk. Így lett a négy helyszín a térség egyik legnagyobb rendezvényeként számon tartott Hrusói Parádé, az ipolynyéki és ipolyszalkai szüreti fesztivál ill. Ipolyságon a Honti Napok elnevezésű, minden évben megrendezésre kerülő kulturális fesztivál.

Projekt partnereink az akciók után is aktívak maradtak és lakossági tanácsadással segítettek a téma megismertetését, minimum heti 1 napon. Erre 8 magyar és 1 szlovákiai városban került sor: Veszprém (Csalán Egyesület), Nyíregyháza (Ifjú Botanikusok Baráti Köre), Miskolc (Holocén Egyesület.), Debrecen (Zöld Kör), Győr (Reflex Egyesület), Szombathely (Kerekerdő Alapítvány), Szeged (Csemete Egyesület), Túrkeve (Nimfea Egyesület); Slovakia: Sági (Ipel Union). A tanácsadók számára minden évben felkészítő képzéseket szerveztünk.

2.3. Médiamunka

A médiamunka keretében a társadalmi kampány erősítésére két TV szpotot készítettünk, melyek rövid, provokáló tartalmúak: a fenntartható fogyasztásról és az éghajlati igazságosságról szólnak:

- Ne pazarolj, élj többet!
- Ne pazarolj, élj jobban!

A kisfilmeket kb. 2 millióan látták eddig a Hálózat TV-n, emellett elérhetővé tettük a világhálón, a YouTube-on is:

- <http://www.youtube.com/watch?v=K8axtn-9KIM>,
- <http://www.youtube.com/watch?v=5uegQLVfPhM&NR=1> .

A projekt tevékenységekhez kapcsolódóan intenzív média kampányt folytattunk az események, akciók helyén tartott sajtótájékoztatókkal, sajtóközleményekkel. A hazai és regionális újságokban, magazinokban, rádiókban, TV-kben és az Interneten való összesen 300 megjelenés mutatja, hogy a téma nagy sajtónyilvánosságot kapott.

A projekt weboldala a www.eghajlatriado.hu a projekt időszaka alatt és után folyamatosan frissül, egyfajta tematikus weboldallá vált. Az érdeklődők olvashatnak éghajlatvédelemről a gyakorlatban, letölthetnek praktikus tájékoztató anyagokat (energiatakarékossági és megújuló energiás linkek), követhetik a projekt eseményeit, és az önkormányzatokat és iskolákat célzó alprogramunkat is sokan keresték fel.

*Globális felmelegedés – a változás képei - Fotó- és rövidfilm pályázat
Kozák Albert, a fotópályázat nyertesének képei*

2.4. Fesztivál az éghajlatvédelem jegyében

A győri MEDIAWAVE Nemzetközi Film és Zenei Fesztivál a térség egyik legjelentősebb kulturális eseménye, mely minden évben vivőtémá(ka)t választ. 2009-ben az egyik kiemelt téma az éghajlatvédelem ill. a globális igazságosság témája lett. A rendezvény szervezőivel együttműködve közösen határoztuk meg a témához kapcsolódó programokat, eseményeket, melybe együttműködőként bevontuk a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat képviselőit is.

Azért, hogy a figyelmet a témára irányítsuk, a fesztiválhoz kapcsolódóan fotó és rövidfilm pályázatot hirdettünk meg, melyre 35 alkotó több mint 200 pályamunkát küldött be. Ezek közül a fesztivál ideje alatt 46 fényképet kiállításon, 4 rövidfilmet a filmes programok szüneteiben mutattunk be.

Szintén a helyi figyelemfelkeltést célozta a fesztivál helyszínén megvalósított Jégkocka akció. A Klímaszövetség akcióján egy 2 köbméteres jégkockát szigeteltünk a passzív házak épületgépészeti előírásai szerint, demonstrálva a szigetelés hatékonyságát. A kockán a programhoz kapcsolódóan a klímaigazságossághoz kapcsolódó üzenetet helyeztünk el. A kockát a fesztivál ideje alatt iskolásokkal festettük ki.

A fesztivál „piknik” napján több zöld szervezet saját standon mutatta be tevékenységeit a győri aranyparton. A program kiemelt rendezvénye az éghajlatvédelmi konferencia és a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség alakuló küldöttgyűlése volt.

3. Iskolai tevékenységek

Iskolai tevékenységeink fókuszában egy olyan vetélkedősorozat állt, melyben a résztvevő csapatok körbejárták az éghajlatváltozás problémás területeit, és a feladatok közt maguk állítottak össze egy, a saját intézményükre vonatkozó javaslatcsomagot.

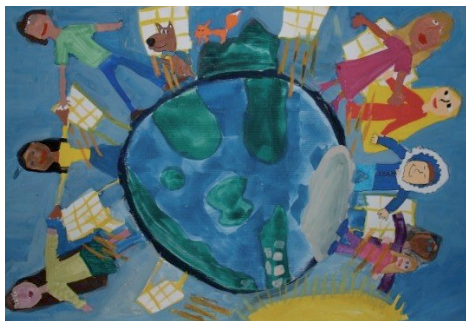
A klímaőrjárat eredményhirdetése

3.1. Klímaőrjárat

2008 októberében indítottuk el országos 4 fordulós diákvetélkedőnket a Klímaőrjáratot felső tagozatos diákok csapatai részére. A program célja az volt, hogy növelje a diákok ismereteit az energiafelhasználással, az energiahatékonyság és takarékoság lehetőségeivel kapcsolatban, ill. a diákok megismerjék az energiatermelés ártalmas környezeti hatásait, valamint azt, hogy miként lehet fellépni e problémák megszüntetése érdekében. A támogatásnak köszönhetően sikerült 2500 iskolába eljuttatnunk a felhívást a plakáttal, így óriási számú, 435 csapat jelentkezett.

Az első fordulóban éghajlatbarát háztartás témában készítettek rajzolt-festett pályaműveket a csapatok, a legjobbak megtalálhatók a www.eghajlatiado.hu / galéria oldalon. A 2. fordulóban az iskola szén-dioxid lábnyomát és más érdekes számolásokat végeztek, amely alapján a 3. fordulóban javaslatcsomagot állítottak össze, hogyan lehet az iskola és a tanulók fosszilis energiafelhasználását csökkenteni (pl. környezetbarát közlekedés, sulibüfé helyi termékekkel, takarékos berendezések). A 4. fordulóban a csapatok mini iskolai kampányt terveztek és valósítottak meg, azaz egy kreatív éghajlatvédelmi akciót, amelybe lehetőleg az egész iskolát belevonták, így hívva fel a figyelmet az éghajlatbarát életmódra és a vetélkedőn tanultakra. A Föld Napjához kapcsolódóan, április 24-én a Magyar Természettudományi Múzeum nagytermében a 12 legjobb csapat be is mutatta a kampányunkról készített anyagokat, videókat és játékos feladatsor keretében küzdött egymással az elsőségért. A legjobb 3 csapat ugyanis nyári öko táborozást nyert Márokpapiban, de természetesen minden csapat kapott hasznos környezeti kiadványokat, posztereket, anyagokat. A szlovákiai Klímaőrjárat és a kapcsolódó tevékenységek 2010-ben zajlottak, amelybe már a magyarországi tapasztalatok, anyagok is beépültek.

A vetélkedőhöz kapcsolódóan 2009-ben iskolai előadásokat tartottak partnereink 16 magyar iskolában az éghajlatvédelemről és annak fejlesztéshez és igazságossághoz való kapcsolatáról, szemléltetésként többek között ökológiai lábnyom számítással.

Rajz a Klímaőrjárat vetélkedőről

3.2. Oktatási segédanyagok

A vetélkedő legjobb rajzait, anyagait is felhasználó tanári kézikönyv és diák szórólap készült, melyet a résztvevő csapatoknak, iskoláknak kiküldtünk, ill. rendezvényeinken célzottan terjesztettünk tanárok, diákok részére.

Klímaőrjárat - Tanári kézikönyv

3.3. Oktatóközpont fejlesztések

Projektünk keretei között a Reflex Egyesület pápateszéri és az Ipeľská únia ipolysági oktatóközpontjában hajtottunk végre fejlesztéseket.

Pápateszéren fejlesztve a központ szolgáltatását, kerékpárok beszerzésével lehetővé tettük, hogy a Bakony lábainál tanuló, pihenő diákok drótszámaron is felfedezhessék a táj természeti és kulturális értékeit. A 15 kerékpár beszerzése mellett a legjelentősebb fejlesztés az ezek elhelyezését biztosító kerékpártároló kialakítása volt. Emellett a központ 2 hektáros területén kialakítottunk egy tanösvényt, melyen nemcsak a helyi értékeket mutatjuk be, hanem az éghajlatvédelem globális, igazságossági kérdéseit is.

Az Ipeľská únia környezeti oktatóközpontja építésének, felújításának keretében megvalósult a tervezett klímavédelmi beruházás. Az oktatóközpont területén 5 db szállásépület ill. egy nagy központi épület található. Az oktatási célra való használaton felül a létesítmény környezetkímélő és energiatakarékos technológiák bemutatására is szolgál majd. A projekt keretében megvalósult beruházás az egyik dupla faépület infravörös fűtési rendszerének kialakítása, mely reményeink szerint 30-40 %-os energiamegtakarítást eredményez.

A program keretei közt elkészült biciklitároló és a kerékpárok

4. Szakmapolitikai programok

Két szakmapolitikai tanulmány készült az Ökológiai Intézet koordinálásában: egy szektorális és egy operatív programokról szóló, melyek letölthetők a www.eghajlatriado.hu oldalról. Hozzájuk kapcsolódóan 3 szakértői kerekasztalt is szerveztünk, döntéshozók számára.

4.1. Tanulmányok

A szektorális tanulmány a magyar klíma- és energiapolitikát, a fejlesztéspolitikát (development policy) elemzi és annak szükségességét, hogy e szektorális politikák vegyék figyelembe a fenntarthatóságot és klíma igazságosságot. Az anyag a hazai adópolitika megújítását is javasolja, a kvótarendszer mint átfogó közgazdasági eszköz révén. Összességében az éghajlati és globális igazságosság integrálását javasolja a kulcsfontosságú magyar szakpolitikákba.

A klíma-energia alfejezet a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiához készült és programjához a Nemzeti Éghajlatvédelmi Programhoz, továbbá az Energiapolitikai koncepcióhoz (2008-2020). A klíma- és energiapolitikák közötti összhang biztosításához és a fosszilis energiafogyasztását csökkentő, alacsony szénigényű társadalomhoz ad ösztönzést az MTVSZ szakértő partnerei által kidolgozott klímatorvény javaslat, melynek koncepciója a www.klimatorveny.hu oldalon ill. a tanulmányban is elolvasható. A tanulmányban a karbonkalkulátor (a termék energiafelhasználási lábnyomáról tájékoztató címke) hazai és nemzetközi példái, hatékonysági és alkalmazhatósági elemzése is megtalálható.

A fejlesztéspolitikai rész a Nemzetközi Fejlesztéspolitikai dokumentumot elemzi éghajlati és klíma igazságossági szempontból. Mivel az új szabályozás éppen készülöben volt, a javaslatok erre és nem a stratégiára vonatkoznak.

Az operatív programokról szóló tanulmány a Közlekedési Operatív Programot, az Új Magyarország Vidékfejlesztési Tervet és a Környezet- és Energia Operatív Programot elemzi környezeti és klíma szempontból, hiszen ezeknek van a legtöbb kapcsolatuk a projekt témájával. Ezen túlmenően a nagyprojektek fenntarthatósági elemzését lehetővé tevő módszertan is megtalálható a tanulmányban.

Konferencia a Parlamentben

4.2. Nemzetközi konferencia

2009. október 1-jén nemzetközi klíma igazságosság konferenciát szervezett az MTVSZ „Klímatörvény – válasz a környezeti, szociális és gazdasági válságra” címmel a Parlament Felsőházi termében. Minden érdekképviseleti csoport képviseltette magát: minisztériumok, önkormányzatok, tudományos szervezetek, szakszervezetek, cégek, civilszervezetek és a média – összesen 250 résztvevő. Az előadók között szerepelt Láng István (a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács társelnöke, MTA), Faragó Tibor államtitkár, KVVM és Irineu Laureano Rodrigues (az Amazonasi Óslakosok Szövetsége, a FOIRN vezetőségi tagja). Utóbbi nagyszerű előadást tartott a 'Klíma igazságossághoz való jog – az amazóniai őslakosok látogatása a Klímaszövetség magyar partnereinél' címmel. A későbbi panelbeszélgetés a hazai klíma szabályozásra vonatkozó javaslatainkat járta körül, majd délután a szemléletformálási és alkalmazkodási lehetőségeket vitattuk meg, a hallgatóság aktív részvételével, kérdéseivel. A konferencia összefoglalója a projekt oldalán elérhető.

5. Tapasztalatszerzés és továbbadás

Projektünkben kiemelt szerepet fordítottunk a meglévő jó gyakorlatok megismerésére, ezért szakértő szervezetként vontuk be a holland Milieukontaktot és a Klímaszövetség ausztriai irodáját. Emellett a tőlük és a projekt során megszerzett ismereteinket szeretnénk volna szélesebb körben megismertetni.

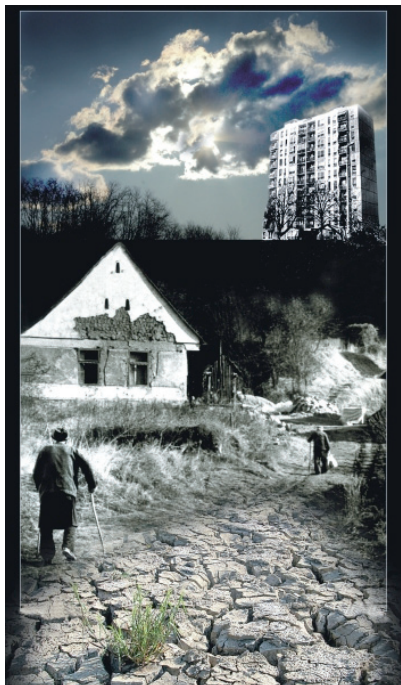
5.1. Nyugat-európai tapasztalatok

2008 júliusában a projekt partnerek (Reflex, MTVSZ és a megvalósító szervezetek egy képviselője) 5 napos kapacitásépítési tanulmányúton vettek részt Hollandiában, ahol a Milieukontakt-on kívül más, klímavédelem és klímaigazságosság témában aktív szervezettel is találkoztunk. A hollandiai szervezettel a projekt ideje alatt rendszeresen konzultáltunk, szakértőjük többször látogatta meg a projekt partnereket.

A Klímaszövetség ausztriai irodájával a már meglévő kapcsolatunk tovább fejlődött. Sokat segítettek a Magyarországi Éghajlatvédelmi Szövetség létrehozásában, és lehetőséget kaptunk, hogy bekapcsolódjunk több közös európai programba. A tanulmányút szakmai háttérének biztosítása mellett több közös programon vettünk részt, mind Ausztriában, mind Magyarországon, amit nagyban könnyített a földrajzi közelség.

5.2. Szervezetfejlesztés

2008 szeptemberében és 2009 februárjában Budapesten kapacitásépítési képzést tartottunk a projektben résztvevő megvalósító szervezetek számára. Az első képzésen a lakossági és önkormányzati szemléletformálás módszereit, Klímavetélkedőt, éghajlati igazságosság témáját és hatékony kommunikációját, ill. a holland tanulmányút tapasztalatait beszéltük meg. A második képzésen az előző projektév tapasztalatait, a Klímaszövetség alakításának kérdéseit, az akciók és tanácsadások tapasztalatait és további feladatait, a klímapolitikai helyzetet és kihívásait vitattuk meg. Az igényeknek megfelelően 2009 szeptemberében további képzést szerveztünk a szervezetek számára, amely a 2 tanulmány eredményeiről és a kapcsolódó szakmapolitikai feladatokról szólt.

*Globális felmelegedés – a változás képei
Fotó- és rövidfilm pályázat
Ritzel Zoltán – A halálra ítélt falu*

5.3. Záró képzés

A projekt záró rendezvényére a térség országaiból – Ausztria, Szlovákia, Ukrajna, Románia, Szerbia és Magyarország – hívtuk meg az éghajlatvédelem területén tevékenykedő társadalmi szervezeteket. A találkozó középpontjában – amellett, hogy a résztvevőknek bemutattuk a pályázat keretei között elért eredményeket – a későbbi lehetséges együttműködés megalapozása állt. Ehhez kapcsolódóan felvázoltuk az együttműködés lehetséges területeit, forrásait és felelőseit.

Impresszum

Kiadja

Magyar Természetvédők Szövetsége

Felelős kiadó: Farkas István

Cím: 1091 Budapest, Üllői út 91/b.

Tel: +36 1 216 7297

Fax: +36 1 216 7295

Email: info@mtvsz.hu

Honlap: www.mtvsz.hu

2010

Partnerek

Reflex Környezetvédő Egyesület

Ipel'ska únia – Ipoly Unió

E-misszió Egyesület

Ökológiai Intézet

A kiadvány megjelenését az Európai Unió EuropeAid programja támogatta, a kiadvány nem tükrözi a támogató álláspontját, azért a kiadó felel.

A kiadvány újrahasznosított papírra készült

